



AVRUPA İNSAN HAKLARI MAHKEMESİ

Y.B. ve DİĞERLERİ -TÜRKİYE DAVASI

(BAŞVURU NO: 48173/99 ve 48319/99)

NİHAİ KARARIN ÖZET ÇEVİRİSİ

28 EKİM 2004

OLAYLAR

İlk dört başvuran, sırasıyla 1979, 1977, 1979 ve 1973 ve Ö. Kılıç (Ö.K.) 1977 doğumludur. Başvuruları yaptıkları sırasında, başvuranlar, İzmir Bergama Cezaevinde tutuklu idiler.

10 Ocak 1997 tarihinde, Y.B., H.Ş. ve Ö.K., 12 Ocak 1997’de E.E. ve K.S., Marksist-Leninist Komünist Partisi “MLKP” mensubu olmaktan İzmir Emniyet Müdürlüğü Terörle Mücadele Şubesi tarafından yakalanarak gözaltına alınmışlardır.

15 Ocak 1997 tarihinde, polisler, Ö.K.’nin korsan gösteri eylemleri yaptığını ve yasadışı bir örgüt mensubu olduğunu itiraf eden bir tutanak düzenlemişlerdir.

16 Ocak 1997 tarihinde, Emniyet Müdürlüğü, başvuranların adıgeçen örgüte üye olduklarını ve örgüt bünyesinde yasadışı eylemlere katıldıklarını belirten ifadelerini alarak bir tutanak hazırlamıştır.

Aynı gün, Emniyet Müdürlüğü, bir basın açıklaması yapmıştır. Sözkonusu basın açıklamasının içeriği şöyledir:

5 ve 27 Temmuz 1996 tarihleri arasında Türkiye genelinde cezaevlerinde yürütülen ölüm oruçlarına destek vermek amacıyla, yasadışı MLKP örgütünün merkez komitesinin talimatları ile başlatılan eylem kampanyasında ilimizin Yamanlar semtinde belediye otobüsünün yakılması ve korsan gösteri eylemleri yapan (11) yasadışı örgüt mensubu 10 Ocak 1997 günü yasadışı MLKP örgütüne yönelik olarak başlatılan operasyonlarda yakalanarak gözaltına alınmışlardır.

Yakalanan sanıkların yapılan sorgulamalarında;

Örgüte taban kazandırmak amacı ile propaganda çalışmaları yaptıkları gece kondu halkını örgütleyerek devlet güçlerine karşı kışkırttıkları komiteler oluşturdukları, göz dağı vermek amacıyla;

-18.06.1996 günü Yamanlar semtinde örgütünü istekleri doğrultusunda hareket etmeyen bir şahsa ait traktörün yakılması.

-19.07.1996 günü Yamanlar semti Kubilay caddesinde yola ateş yakmak sureti ile korsan gösteri eylemli düzenlemek, bir Belediye otobüsüne hasar vermek.

-24.07.1996 günü Yamanlar semti son durakta beklemekte olan belediye otobüsü şoförünü silahla tehdit etmek suretiyle etkisiz hale getirdikten sonra belediye otobüsünü molotof kokteyli atmak ve benzin dökmek sureti ile yakmak.

-01.09.1996 günü Dünya Barış Günü dolayısıyla düzenlenen açık hava mitinginde MLKP örgütüne ait pankart asmak.

-09.09.1996 günü Küçük Yamanlar semtinde örgütün kuruluş yıl dönümü olması sebebiyle yolda ateş yakmak ve molotof kokteyli atmak sureti ile korsan gösteri eylemi düzenlemek.

-İzmir ilinin çeşitli yerlerinde çok sayıda bombalı süsü verilmiş pankart asmak, afiş yapıştırmak, yazı yazmak, bildiri dağıtmak eylemlerini gerçekleştirdikleri tespit edilmiştir.

Yakalanan sanıkların gösterdikleri yerlerden;

- 1 adet kuru sıkı tabanca

- çok miktarda örgütsel doküman ve yasaklanmış yayınlar ele geçirilmiştir.

(11) sanık haklarında düzenlen tahkikat evrakı ile birlikte DGM Savcılığına sevk edilecektir.”

17 Ocak 1997 tarihinde, Yeni Asır gazetesi, başvuranların terörle mücadele şubesinde çekilmiş bir fotoğrafı ile birlikte bir makale yayınlamıştır. Sözüedilen

makale “İşte, şoför Ramazan’ı delirtenler” başlığını taşımaktadır. Geçen yıl Malatya’da bir belediye otobüsüne molotof kokteyli atarak şoför Ramazan Türk’ün aklını kaybetmesine neden olan ve iki aracın yolunu kesen MLKP’ye üyesi on bir kişi yakalanmıştır.

Ayrıca, sözkonusu makale şu şekilde özetlenebilir :

“Suçlarını itiraf ettiler

Özellikle belediye otobüslerini ateşe vermekle gündeme gelen yasadışı Marksist Leninist Komünist Partisi üyesi 11 kişi yakalandıktan sonra Terörle Mücadele Şubesi’nde suçlarını itiraf ettiler. Örgüt üyeleri geçen yıl İzmir’de birçok eyleme katıldıklarını açıkladı.

(...)

İzmir Terörle Mücadele Şubesi ekiplerinin operasyonları sonucu yasadışı MLKP örgüt üyesi Özgür Kılıç, Y.B., (...), E.E., (...), K.S., H.Ş. (...),... yakalandı.

Aynı makaledeki bir başlık altındaki açıklamalar şu şekilde özetlenebilir.

“Yaptıkları eylemler

18 Haziran 1996’da Yamanlar’da traktör yakılması, 19 Temmuz’da belediye otobüsüne hasar vermek. 24 Temmuz 1996’da Yamanlar son durakta bekleyen belediye otobüsünü yakmak. 1 Eylül 1996’da MLKP pankartı asmak. 9 Eylül 1996’da Küçükyamanlar’da örgütünün kuruluş yıldönümünde yolda ateş yakmak ve molotof kokteyli atmak. İzmir’in bir çok semtine bombalı pankart asmak, bildiri dağıtmak, afiş yapıştırmak ve yazı yazmak.”

Aynı gün, başvuranlar, İzmir Devlet Güvenlik Mahkemesi “DGM” Cumhuriyet Savcısı tarafından sorgulandıktan sonra tutukluklarına karar veren DGM hakimine sevk edilmişlerdir. Bu vesile ile, başvuranlar, gözaltı sırasında kendilerince polislerin baskısı ve zorlaması altında alınan ifadelerin içeriğini inkar etmişlerdir.

23 Ocak 1997 tarihinde, Cumhuriyet Savcısı, başvuranları ve diğer yedi kişiyi yasadışı örgüt MLKP mensubu olmaktan ve yardım ve yataklık yapmakla itham etmiş ve 3713 sayılı Terörle Mücadele Yasası’nın 5. maddesi ve Türk Ceza Kanunu’nun 168 § 2 maddesi uyarınca mahkumiyetlerini istemiştir.

23 Ekim 1997 tarihinde, iki sivil hakim ile rütbesi yüzbaşı olan bir askeri hakimden oluşan İzmir DGM, başvuranları 3713 sayılı Yasası’nın 5. maddesi ve TCK’nın 168 § 2 maddesi uyarınca adigeçen örgütün mensubu olmaktan suçlu bulmuştur. DGM, soruşturma sırasında başvuranların vermiş oldukları ifadeleri, soruşturma, olay yeri tatbikat ve nakil evrakları, suç ortaklarının beyanları ve tanık ifadeleri gibi yargılama ve soruşturma sırasında elde edilen delil

unsurlarına göre kararını gerekçelendirmiştir. DGM, olayların meydana geldiği sırada Y.B. ve H.Ş.’nin reşit olmamalarından dolayı, TCK’nın 55§3 maddesi uyarınca, cezalarında üçte bir indirimine gitmiş ve bu suretle, onları sekiz yıl dört ay hapis cezasına mahkum etmiştir. E.E., K.S. ve Ö.K. ise on iki yıl altı ay hapis cezasına mahkum edilmişlerdir.

30 Eylül 1998 tarihinde tebliğ edilen 22 Eylül 1998 tarihli karar ile Yargıtay ilk derece mahkemesinin kararını onamıştır.

Ekim 2000 yılında, Ö.K. tutuklu iken cezaevlerinde varolan tecrit usullerini protesto etmek amacıyla açlık grevine başlamıştır.

31 Mayıs 2001 tarihinde, açlık grevinin 176. gününde, Ö.K tutukluluk halinde hayati bir riskin oluşacağı gözönüne alındığında Ceza Muhakemeleri Usulü Kanunu’nun 399. maddesi uyarınca serbest bırakılmıştır. Başvuranın cezası altı ay gibi bir süre için askıya alınmış ve başvuran İzmir’deki üniversite hastanesinde tedavi görmüştür.

4 Haziran 2001 tarihinde, Ö.K. tedavi gördüğü hastaneden ayrılmış ve iltica talebinde bulunduğu Fransa’ya gitmiştir.

9 Eylül 2002 tarihinde, Y.B., tutuklu bulunduğu sırada açlık grevi sonucunda Wernicke-Korsakoff hastalığına yakalanmasını müteakip serbest bırakılmıştır.

11 Eylül 2002 tarihinde, Y.B.’nin sağlık durumu gözönüne alındığında, Türkiye Cumhuriyeti Cumhurbaşkanı, Anayasa’nın 104 b) maddesi uyarınca kalan cezanın affına karar vermiştir.

HUKUK

I. AİHS’nin 6 §§ 1 ve 3 Maddesinin İhlal Edildiği İddiası Hakkında

Başvuranlar, kendilerini yargılayan ve mahkum eden DGM’nin bünyesinde askeri bir hakim bulunması nedeniyle adil yargılanmalarını güvence altına alacak “bağımsız ve tarafsız bir mahkeme” olmadığını iddia etmişlerdir.

Başvuran, Özgür Kılıç, DGM’deki yargılamanın adil olmadığını ileri sürmüştür. Ona göre aleyhinde açıklanan mahkumiyet kararı baskı altında alınan ifadelere dayandırılmıştır. Ayrıca, başvuran, savunmasını hazırlamak için yeterli zamanın ve gerekli kolaylığın tanınmamasından ve gözaltı sırasında avukat bulundurma hakkından istifade edemediğinden şikayetçidir.

A. Kabuledilebilirlik hakkında

1) Başvurunun kayıtlardan düşürülmesi talebi hakkında

AIHM'nin içtihatlarına (11 Ekim 2001 tarihli Kalantari-Almanya kararı, Derleme 2001-X) atıfta bulunan Hükümet, askeri hakimın yerini sivil hakimın almasına ve DGM'lerin yapısının değiştirilmesine neden olan 18 Haziran 1999 tarihli Yasa ile Anayasa değişiklikleri gözönüne alındığında, başvuranların başvurularını devam ettirmelerine gerek olmadığını savunmaktadır. Bu bağlamda, AIHM'nin davayı AIHS'nin 37§1 c) maddesi uyarınca kayıtlarından silmesini istemektedir.

AIHM, bünyesinde askeri bir hakim bulunduran DGM'de yargılanan ve mahkum edilen başvuranların cezai yargılama sürecinin davaya neden olan ihtilafı oluşturduğunu not etmektedir. Bu açıdan, Hükümet'in bahsettiği değişiklikler sözkonusu olaylardan sonra meydana gelmiş ve AIHS'nin 6. maddesi uyarınca bağımsız ve tarafsız bir mahkeme önünde başvuranlara adil yargılanma hakkı tanınmamıştır. Bu sebepten dolayı, iç mevzuat değişikliği ne başvuranların çektikleri cezanın ne de sözkonusu mahkumiyetin kalkmasına neden olmuştur.

AIHM, Hükümet tarafından bilgisine sunulan unsurların, esas hakkında karar verilmesi gereken ihtilafa bir çözüm sunacak türde olmadığı kanısındadır.

2) Başvurunun geç yapıldığına dair

Hükümet, AIHM'den DGM'nin yapısıyla ilgili şikayetin, AIHS'nin 35. maddesinde öngörülen altı ay kuralına uymadığı gerekçesiyle reddetmesini istemektedir. Hükümet, DGM'nin bağımsızlığına ve tarafsızlığına dair şikayetle ilgili olarak nihai kararın yine bahsekonu mahkeme tarafından alındığını savunmaktadır. Bu bağlamda, Hükümet, olayların meydana geldiği sırada DGM'nin yapısının iç hukuka dayandığından dolayı ne Yargıtay'ın ne de DGM'nin bu şikayet hakkında karar vermeye yetkili olduğunu öne sürmüştür. Hükümet, başvuranların iç hukuk yollarının etkisiz kaldığı andan itibaren başka bir deyişle DGM'nin 23 Ekim 1997 tarihli kararına müteakip altı ay içerisinde başvurularını sunmaları gerektiğini belirtmiştir. Oysa, başvurular 25 Mart 1999 tarihinde yapılmıştır. Argümanlarını desteklemek için Hükümet, AIHM'nin içtihatlarına atıfta bulunmuştur (diğerleri arasında, 10 Ocak 2002 tarihli Hazar ve diğerleri kararı, başvuru no: 62566/00-62577/00 ve 62579/00-6258100/00 ve Bayram ve Yıldırım-Türkiye kararı, no: 38587/97)

AIHM, ilk olarak başvuruların sırasıyla 17 ve 30 Mart 1999 tarihlerinde yapıldığını belirtmektedir. AIHM, benzer şikayetlerin *Özdemir-Türkiye davasında* da dile getirildiğini hatırlatarak, (sözü edilen karar, § 26) bu neticeyi değiştirecek hiçbir unsur bulamadığı sonucuna varmış ve dolayısıyla Hükümetin yapmış olduğu itiraz reddetmiştir.

AIHM, mahkemenin bu yöndeki içtihatları (Bkz. özellikle *Çıraklar-Türkiye kararı*, 28 Ekim 1998, 1998-VII) ve mahkemeye sunulan unsurlar ışığında şikayetlerin esas bakımından incelenmesi gerektiğine itibar etmekte ve başvuruyu kabul edilemez bulmak için bir gerekçe bulunmadığını ifade etmektedir.

B. Esasa ilişkin

1. DGM'nin bağımsızlığı ve tarafsızlığı hakkında

Mahkeme daha önceki kararlarda buna benzer pek çok şikayetlerin dile getirildiğini ve bunların AIHS'nin 6 § 1 maddesinin ihlal edildiği yönünde sonuçlandırıldığını ortaya koymaktadır. (Bkz. söz edilen Özel kararı, §§ 33-34, ve Özdemir kararı, §§ 35-36).

AIHM, mevcut davada Hükümetin davanın seyrini farklı şekilde sonuçlandıracak bir tespitte bulunmadığını ve hiçbir delili sunmadığını incelemiştir. Başvuranların ulusal güvenliğe yönelik işlenen suçlardan yargılanmasının anlaşılabilir olduğu, bunun yanı sıra başvuruların aralarında askeri bir hakim de yer aldığı Devlet Güvenlik Mahkemesi'nin TCK'ya dayalı olarak yapmış olduğu yargılama hususunda endişe duymasının yerinde olduğu kanısındadır. Üstelik Devlet Güvenlik Mahkemesinin davanın gerekçesine yabancı mülahazalar ışığında başvurular hakkında sebepsiz bir yargı kararı aldığı sonucu çıkmaktadır. Bu nedenle başvuruların bu yargı makamının tarafsız ve bağımsız olmadığı yönündeki şüphelerinin dikkate alınması gerekmektedir. (Bkz. Incal-Türkiye kararı, 9 Haziran 1998, 1998-IV s. 1573, § 72).

AIHM, başvuruları yargılayıp mahkum eden DGM'nin AIHS'nin 6 § 1 maddesinde yer alan bağımsız ve tarafsız bir mahkeme niteliğini taşımadığı sonucuna varmıştır.

2. (Özgür Kılıç açısından) Cezai yargılamanın adilliği hakkında

Hükümet bir ihlalinin varlığına itiraz etmektedir.

AIHM, benzer davalarda da dile getirildiği üzere tarafsızlıktan ve bağımsızlıktan yoksun bir mahkemenin her halükârda adil ve hakkaniyete uygun bir yargılama sürecini garanti altına alamayacağını hatırlatmaktadır.

Başvuran, Özgür Kılıç'ın, bağımsız ve tarafsız bir mahkemede yargılanma hakkının ihlal edildiğinin tespiti ışığında, AIHM, başvuranın dilekçesinin delil unsuru olarak değerlendirilmesine ilişkin; bkz, 23 Ekim 2003 Akkaş-Türkiye kararına, no: 52665/99, savunmasını hazırlamak için yeterli kolaylık ve zaman teminine ilişkin; bkz, 22 Ocak 2004 tarihli Özertikoğlu-Türkiye kararı, ve son olarak gözaltı sırasında avukat edinemediğine ilişkin, bkz; 8 Nisan 2004 tarihli Serdar Özcan-Türkiye kararı, no: 55427/00, şikayeti incelemeye gerek duymamaktadır (Bkz. diğerleri arasında sözüedilen Çıraklar kararı, s. 3074, §§ 44-45).

II. AİHS'nin 6§2 Maddesinin İhlal Edildiği İddiası Hakkında

Başvuranlar, 19 Ocak 1997 tarihinde yapılan basın açıklaması sırasında, fotoğraflarının çekilmesinin ve “bir suçlu” gibi kamuoyuna gösterilmelerinin AİHS'nin 6§2 maddesinde tanımlandığı gibi masumiyet karinesi ilkesinin ihlal edilmesine neden olduğu kanısındadırlar.

Hükümet, sözkonusu basın açıklamasının yürütülen cezai soruşturmaların sadece kamuoyunu bilgilendirme amacını taşıdığını bildirmiştir. Hükümet, mezkur basın açıklaması sırasında başvuranların hiçbir şekilde suçlu olarak tanıtılmadığını ve makamların sözüedilen yasadışı örgütün faaliyetleri ve başvuranların yakalama şekilleri hakkında bilgi vermekle yetindiklerinin altını çizmektedir. Ayrıca, Hükümet, basın açıklaması sırasında, gazetecilerin yürütülen soruşturmalara ve dava dosyasının Cumhuriyet Savcılığı'na sevk edildiğine dair bilgiler aldıklarını belirtmektedir. Nihayet, Hükümet, verilen bilgilerin hakimi bağlamadığı gibi yalanlamaya da neden olabileceğini hatırlatmaktadır. Argümanlarını desteklemek için Hükümet, AİHS'nin 6§2 maddesinin ifade özgürlüğünü güvence altına alan AİHS'nin 10 maddesiyle bağdaşmadığını ve bu konuda AIHM'nin ve Komisyon'un içtihatlarına göndermede bulunduğunu vurgulamıştır.

(Komisyon'un 7 Ekim 1995 tarihli kararı, no: 10847/84, Kararlar ve raporlar 44, § 242ve 10 Şubat 1995 tarihli Allenet de Ribemont-Fransa kararı, § 38).

Başvuranlar, Hükümet'in iddialarına karşı çıkarak davada olduğu gibi kişilik haklarının ihlali sözkonusu olduğunda AİHS'nin 10. maddesinin güvencesinden istifade edilemeyeceğini belirtmektedirler. Ayrıca, başvuranlar, kamu görevlisi olarak polis memurlarının, kendi başlarına davranmamaları ve sahip oldukları bilgiler açısından sorumluluklarını bilmeleri gerektiğini hatırlatmaktadır.

AIHM, eğer AIHS'nin 6§2 maddesi tarafından benimsenen masumiyet karinesi ilkesi AIHS'nin 6§1 maddesinde öngörülen adil ceza dava unsurları arasında yer almış ise bunun cezai usul bakımından bir güvenceyle sınırlı olmadığını hatırlatarak uygulama alanının daha geniş olduğunu ve hiçbir devlet temsilcisinin bir kişinin suçunun mahkeme tarafından tespit edilmedikçe suçlu olduğunu ilan edemeyeceğini belirtmektedir (Bkz, yukarıda sözüedilen Allenet de Ribemont-Fransa kararı, §§ 35-36).

Ayrıca, AIHM, masumiyet karinesi ilkesinin ihlaline bir mahkemenin veya hakim olabileceği gibi başka bir kamu görevlisinin de neden olabileceğini belirtmektedir (Daktaras-Litvanya kararı, no: 42095/98, §§ 41-42). Bu konuda, AIHM, bir kişinin bir suçtan suçlu bulunmadan ve yargılanmadan önce, devlet görevlilerinin beyanlarında kullanacakları kelimelerin seçiminin önemini altını çizmektedir. AIHM, sözüedilen hükmün uygulanmasında beyanların edebi biçimlerinin değil gerçek anlamlarının önemli olduğunu kabul etmektedir (28 Kasım 2002 tarihli Lavents-Letonya kararı, no: 58442/00, § 126). Bununla birlikte, kamu görevlilerinin beyanlarının masumiyet karinesinin ihlaline neden olup olmadığı anlamak için sözüedilen beyanın hangi özel koşullarda verildiğine bakılması gerekmektedir (Bkz, ayrıca, 26 Mart 1982 tarihli Adolf-Avusturya kararı, §§ 36-41)

Bu konuda, AIHM, soruşturmacılar tarafından yapılan basın açıklaması sırasında masumiyet karinesi ilkesine riayet edilip edilmediği sorusu hakkında daha önce görüşünü belirttiğini dile getirmektedir.

Mevcut davada, AIHM, yasadışı bir örgüte karşı yürütülen bir soruşturma çerçevesinde, başvuranların tutuklanmasından birkaç gün sonra, hatta hakim karşısına çıkarılmadan ve haklarında bir cezai soruşturma başlatılmadan önce, Emniyet Müdürlüğü'nün, 16 Ocak 1997 tarihinde, bir basın açıklaması yapıp dağıttığını ve fotoğraf çekme imkanı bulan basına başvuranları tanıttığını saptamaktadır. Bu suretle çekilen birçok fotoğrafın, başvuranların tutuklanmasını konu eden makalelerde yer alması sağlanmıştır.

Kuşkusuz, AIHM, AIHS'nin 6§2 maddesinin AIHS'nin 10. maddesi açısından, yetkililerin yürütülen cezai soruşturmalar hakkında kamuoyunu bilgilendirmesinin engelleyemeyeceğinin farkındadır, ancak sözkonusu bu maddenin masumiyet karinesine saygı ilkesi çerçevesinde gizliliğini koruması gerektiğini eklemektedir (yukarıda anılan Allenet de Ridemont kararı, § 38), Aynı şekilde, davanın özel koşulları ve suçun niteliği gözönüne alındığında AIHM, cezai bir yargılama söz konusu olduğunda sanıkların yer aldığı fotoğrafların yayınlanmasının masumiyet karinesinin ihlaline neden olduğunu kabul etmektedir (mutatis mutandis, News Verlags GmbH & CoKG-Avusturya kararı, no: 31457/96, §§ 56-59).

Başvuranların adlarının basın açıklamasında yer almamasına ve sanıkların savcılığa sevk edileceği yönde bir açıklama yapılmamasına rağmen sanıkların basına tanıtım şekli kolayca tanınmalarına neden olmuştur. Ayrıca, basında yer alan makalelerde başvuranların adlarının ve fotoğraflarının yayınladığını not etmek gerekir.

Kuşkusuz, polis yetkilileri basının eylemlerinden sorumlu tutulamayacaktır (Papon-Fransa (n:2) kararıyla karşılaştıran, no: 54210/00) Şüphesiz, yetkililer kamuoyunu bilgilendirerek suç konusunda polisin etkinliğini ortaya koymak istemektedir. Aynı şekilde, haber alma ve ifade özgürlüklerinin cezai yargılama süreçlerini aktarma hakkını kapsadığı kabul edilir ve prosedüre ilişkin objektif unsurların makamlarca kamuoyuna duyurulma olasılığı tanınır ise AİHM bu unsurların suçluluk önyargısından ve değerlendirmesinden uzak olması gerektiği kanısındadır.

Oysa, polis tarafından düzenlenen ve basına dağıtılan basın açıklamasının içeriğinde başvuranlar hiçbir fark gözetmeksizin yasadışı örgüt olan MLKP'nin mensubu olarak gösterilmiştir. Aynı şekilde, sözkonusu basın açıklamasına göre adıgeçen şahısların İzmir'in farklı mekanlarında birçok suç işledikleri belirtilmiştir. AİHM'nin görüşüne göre bu iki atıf başvuranların itham edildikleri suçları işlediklerini onaylayan değerlendirmeler gibi yorumlanabilmektedir.

Bir bütün olarak ele alındığında, polis yetkililerinin tutumları, kanıtların başvuranların aleyhinde kullanılması yönünde önceden değerlendirildiği ve kimliklerini kolayca ortaya koyan bilgilerin basına verildiği gözönünde bulundurulduğunda bu durum masumiyet karinesine saygı gösterilmesi ilkesiyle bağdaşmamaktadır. Düzenlenen basın açıklaması, bir yandan kamuoyunun başvuranların suçlu olduğuna inanmasını teşvik etmiş ve diğer yandan yetkili hakimlerin olayları değerlendirmesinde ön yargılı davranmalarına neden olmuştur.

Dolayısıyla, AİHS'nin 6§2 maddesi ihlal edilmiştir.

III. AİHS'NİN 41. MADDESİNİN UYGULANMASI HAKKINDA

A. Maddi ve Manevi Tazminat

Başvuranlar, maddi ve manevi bir kayba uğradıklarını iddia etmişlerdir. E.E ve K.S. 50.000 Euro, H.Ş. 36.000 Euro, Y.B. 120.000 Euro ve Ö.K. 63.628 Euro talep etmişlerdir.

Hükümet, sözüedilen miktarlara karşı çıkmıştır.

İddia edilen maddi tazminata ilişkin AİHM, Devlet Güvenlik Mahkemesi önündeki sürecin Sözleşmenin ihlali ile sonuçlanmadığı haller üzerinde durmadığını kaydederek başvurana bu yönde bir tazminat ödenmesine gerek olmadığını ifade etmektedir. (Findlay-İngiltere kararı, 25 Şubat 1997, s.284, § 85).

Başvuranları mahkum eden mahkemenin bağımsız ve tarafsız olmadığından dolayı talep edilen manevi tazminatla ilgili olarak AİHM, olayların mevcut koşulları dikkate alındığında ihlal kararının tespitinin adil tazmin için başlı başına yeterli olduğuna karar vermiştir. (Bkz, sözüedilen Çıraklar kararı, s. 3074, § 49). Bununla birlikte, AİHM, AİHS'nin 6§2 maddesinin (Yukarıda anılan Allenet de Ribemont kararı, § 62) ihlali nedeniyle başvuruların apaçık manevi bir zarara uğradıklarından dolayı her birine 1.500 Euro veya toplam 7500 Euro verilmesine karar vermiştir.

Başvuranların (Y.B. hariç) yeniden yargılanma taleplerine ilişkin olarak AİHM, bir başvuran hakkında verilen mahkumiyetin, 6 § 1 maddesine göre tarafsız ve bağımsız olmayan bir mahkeme tarafından verildiği görüşüne vardığında, prensip olarak en uygun tazminin, zamanında, tarafsız ve bağımsız bir mahkeme tarafından başvuruları yeniden yargılamanın olacağı kanaatine varmaktadır (Bkz. 2 Ekim 2003 tarihli sözüedilen Gençel-Türkiye kararı, no: 53431/99, § 71).

B. Masraf ve harcamalar

Başvuranlar, AİHM nezdinde yapılan masraf ve harcamalar için ortaklaşa 16.650 Euro talep etmiştir. Söz konusu talepleri desteklemek için başvurular tutuklu kaldıkları sırada avukatlarının ziyaretlerini özetleyen bir tablo sunmuşlardır.

Hükümet söz konusu iddialara karşı çıkmıştır.

Konuyla ilgili içtihatlar ve elindeki mevcut unsurlar gözönüne alındığında, AİHM, hakkaniyete uygun olarak adli yardım başlığı altında verilen 1.260 Euro'nun 5.000 Euro'dan düşülerek kalan kısmın başvurulara birlikte verilmesine karar vermiştir.

C. Gecikme Faizi

AİHM, Avrupa Merkez Bankası'nın marjinal kredi kolaylıklarına uyguladığı %3 'lük bir faiz oranının uygulanacağını belirtmektedir

BU GEREKÇELERE DAYANARAK AİHM, OY BİRLİYLE;

1. Başvuruların kalan kısmının *kabuledilebilir* olduğuna;

2. İzmir Devlet Güvenlik Mahkemesi'nin bağımsız ve tarafsız bir mahkeme yapısından yoksun olması nedeniyle AİHS'nin 6§1 maddesinin *ihlal edildiğine*;
3. AİHS'nin 6§2 maddesinin *ihlal edildiğine*;
4. Özgür Kılıç'ın İzmir Devlet Güvenlik Mahkemesinin bağımsız ve tarafsız olmadığına ilişkin şikayetinin incelenmesine *gerek olmadığına*;
5. a) AİHS'nin 44 § 2 maddesi uyarınca kararın kesinleştiği tarihten itibaren 3 ay içinde, ödeme tarihindeki döviz kuru üzerinden TL'sına çevrilmek üzere aşağıdaki miktarların, davalı Devlet tarafından başvuranlara *ödenmesine*;
 - (i) Manevi tazminat bağlamında her bir başvuran için 1.500 (on beş yüz) Euro veya toplam 7.500 (yedi bin) Euro;
 - (ii) Masraf ve harcamalar için adli yardım başlığı altında verilen 1.260 Euro'nun 5.000 (beş bin) Euro'dan düşülerek kalan kısmının ortaklaşa başvuranlara *ödenmesine*;
 - (iii) Yukarıda anılan miktarların yansıtılabilecek her türlü vergiden *muaf tutulmasına*;
 - (b) Belirtilen süre bitiminden ödeme tarihine kadar geçen süre için Avrupa Merkez Bankası tarafından belirlenen yüzde üçlük basit faizin *ödenmesine*;

8. Adil tazminata ilişkin diğer taleplerin *reddine*;

karar vermiştir.

İşbu karar Fransızca olarak hazırlanmış ve AİHM'nin iç tüzüğü'nün 77§§ 2 ve 3. maddesine uygun olarak 28 Ekim 2004 tarihinde yazıyla bildirilmiştir.